

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (๔)

สารบัญภาพ (๕)

บทที่ ๑ บทนำ ๑

ความสำคัญและความเป็นมา ๑

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ๔

ขอบเขตของการวิจัย ๔

วิธีการดำเนินวิจัย ๕

ข้อตกลงเบื้องต้น ๑๔

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๑๕

นิยามศัพท์ ๑๕

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๑๖

ด้านประวัติศาสตร์ ๑๖

ด้านสังคมศาสตร์ ๑๖

ด้านดุริยางคศาสตร์ ๒๑

ด้านหลักมานุษยดุริยางควิทยา ๒๕

ด้านอักษรศาสตร์ ๒๕

บทที่ ๓ ดนตรีลาว ๒๖

ประวัติศาสตร์ลาว ๒๖

ประเทศลาวในปัจจุบัน ๓๓

ประวัติการดนตรีลาว ๔๕

ดนตรีลาว ๔๘

เครื่องดนตรีของประเทศลาว ๖๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๔ หมอลำ	๗๕
ประวัติหมอลำ	๘๐
ประเภทของหมอลำ	๘๒
บทที่ ๕ ดนตรีประกอบการแสดงหมอลำ	๘๕
ประวัติแคน	๘๕
ประเภทแคนและลักษณะทางกายภาพ	๘๔
วิธีทำแคน	๘๘
ระบบเสียงแคน	๑๑๕
เพลงแคน	๑๑๖
บทที่ ๖ หมอลำสี่พันดอนคณะทองบาง แก้วสุวรรณ	๑๒๐
ประวัติการแสดงหมอลำสี่พันดอน	๑๒๐
ประวัติคณะหมอลำทองบาง แก้วสุวรรณ	๑๒๒
ศิลปินในคณะ	๑๒๓
ศิลปินหมอลำ	๑๒๓
ศิลปินหมอแคน	๑๓๑
วิธีและขั้นตอนการแสดง	๑๓๓
บทร้อง	๑๓๓
ทำนอง	๑๓๓
การใช้งานในสังคม	๑๕๐
ความเชื่อและพิธีกรรมในการถ่ายทอดการเป็นหมอลำ	๑๕๒
บทที่ ๗ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๕๓
สรุปผลการวิจัย	๑๕๓
อภิปรายผล	๒๐๐
ข้อเสนอแนะ	๒๐๑
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	๒๐๔

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

๒๑๑

ภาคผนวก ก โน้ตคำสีพื้นคอน : วิจารณ์ด้านวังเต่า

๒๑๒

ภาคผนวก ข คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

๒๕๔

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

๒๕๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	๑๕
๒	แสดงการเปรียบเทียบรูปพญานะลาว-ไทย	๔๒
๓	แสดงการเปรียบเทียบรูปสระลาว-ไทย	๔๓

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	ป้ายแสดงเขตแดนประเทศไทย	๖
๒	บรรยากาศบริเวณด่านชายแดน ไทย-ลาว	๖
๓	ท้าวแสงจัน	๗
๔	ท้าวเขียนคำ สีหาวง	๘
๕	บ้านที่ผู้วิจัยไปพัก	๘
๖	วัดโพธิ์รัตนศาสดาราม	๘
๗	พระอาจารย์สุวัน จันทะลาด	๘
๘	ท้าวพูเทียน สีหาวง	๑๐
๙	นายจิระ หนูบรรจง	๑๑
๑๐	แผนที่ประเทศลาว	๓๔
๑๑	แผนที่ประเทศลาวแสดงการแบ่งเขตการปกครอง	๓๖
๑๒	ธงชาติประจำชาติลาว	๓๘
๑๓	สัญลักษณ์ประจำประเทศลาว	๓๙
๑๔	แผนที่แสดงกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศลาว	๔๐
๑๕	ป้ายโรงเรียนสร้างครูศิลปะชั้นกลาง	๔๕

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๑๖	โรงเรียนสร้างครูศิลป์ะชั้นกลาง	๔๖
๑๗	โรงเรียนศิลปประดิษฐ์แห่งชาติ	๔๖
๑๘	แคนน้ำเต้า	๖๓
๑๙	แคน	๖๘
๒๐	ขลุ่ย	๖๘
๒๑	สะเนงเกล	๖๙
๒๒	ซออี	๖๙
๒๓	ซอ ไร่	๗๐
๒๔	จิม	๗๐
๒๕	จะเข้	๗๑
๒๖	พิณ	๗๑
๒๗	ซอ บั้ง	๗๒
๒๘	ฆ้อง	๗๒
๒๙	โปง	๗๓
๓๐	โปงกลาง	๗๓

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๓๑	นางนาคเอก	๓๔
๓๒	นางนาคเอกและนางนาคหุ้ม	๓๔
๓๓	ม้องวง	๓๕
๓๔	ม้องบ้าง	๓๕
๓๕	ระฆัง	๓๖
๓๖	ตะโพน	๓๖
๓๗	กลองทัด	๓๗
๓๘	กลองตุ้ม	๓๗
๓๙	กลองหาง	๓๘
๔๐	แคน ประเทศไทย/ลาว	๘๙
๔๑	Mouth Organ, bamboo and wood ประเทศจีน	๙๐
๔๒	Mouth Organ, bamboo and gourd บอร์เนียว	๙๐
๔๓	Sho ประเทศญี่ปุ่น	๙๑
๔๔	Sheng ประเทศจีน	๙๑
๔๕	Gaeng ประเทศไทย/ลาว	๙๒

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๔๖	ช่องระบายลมของลูกแคน	๙๕
๔๗	ภาพลายเส้นรูปลิ้นแคน เป็นลิ้นประเภทลิ้นอิสระ (Free Reeds)	๙๕
๔๘	ลิ้นแคนที่ติดอยู่กับลูกแคน	๙๖
๔๙	ภาพลายเส้นรูปลูกแคน	๙๖
๕๐	เต้าแคนที่มีลูกแคนประกอบ	๙๗
๕๑	แสดงตำแหน่งเสียงของแคนหก แคนเจ็ด แคนแปด และแคนเก้า (คีย์ c)	๙๗
๕๒	อุปกรณ์การทำแคน ๑	๙๘
๕๓	มีด	๙๙
๕๔	เหรียญ/เศษ โลหะ	๙๙
๕๕	ค้อน	๑๐๐
๕๖	เปลือกหอย	๑๐๐
๕๗	อุปกรณ์การทำแคน ๒	๑๐๑
๕๘	อุปกรณ์การทำแคน ๓	๑๐๑
๕๙	เต้าแคน	๑๐๒
๖๐	ส่ว	๑๐๒

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๖๑	จี๊สูด	๑๐๓
๖๒	ไม้ไผ่	๑๐๓
๖๓	ช่างทำแคนเลือกไม้เอี้ยซ่า	๑๐๔
๖๔	ช่างทำแคนคัดไม้ลูกแคน	๑๐๕
๖๕	ช่างทำแคนนำค้อนจุ่มน้ำก่อนตีลิ้นเพื่อให้โลหะขยายตัวง่ายขึ้น	๑๐๖
๖๖	ช่างทำแคนกำลังตีลิ้นแคน	๑๐๖
๖๗	ช่างทำแคนกำลังตัดลิ้นแคน	๑๐๗
๖๘	ภาพถ่ายเส้นแสดงตำแหน่งของช่องระบายลม	๑๐๗
๖๙	ช่องระบายลม	๑๐๘
๗๐	ช่างทำแคนใช้เชือกมัดระยะเพื่อเจาะช่องระบายลม	๑๐๘
๗๑	ภาพถ่ายเส้นแสดงรูปการสอดแผ่นโลหะบาง ชั้นที่ ๒ กันระหว่างใบลิ้นกับตัวลิ้น (มองจากด้านบน)	๑๐๙
๗๒	ภาพถ่ายเส้นแสดงรูปการสอดแผ่นโลหะบาง ชั้นที่ ๒ กันระหว่างใบลิ้นกับตัวลิ้น (มองจากด้านข้าง)	๑๐๙
๗๓	ช่างทำแคนใช้มีดขูดลิ้นแคน	๑๐๙
๗๔	ช่างทำแคนฝนเปลือกหอยกับก้อนหินเพื่อให้เป็นปูนขาวใช้ยาลิ้นแคนกับลูกแคน	๑๑๐

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๓๕	ภาพแสดงตำแหน่งของโน้ตแคนคีย์ C	๑๑๑
๓๖	ภาพแสดงตำแหน่งของโน้ตแคนคีย์ F	๑๑๑
๓๗	ภาพช่างทำแคนเป่าทดสอบเสียงเพื่อเทียบเสียง	๑๑๒
๓๘	ภาพลายเส้นแสดงรูปภาพในเต้าแคน	๑๑๒
๓๙	ภาพลายเส้นแสดงตำแหน่งของไม้ไฟในเต้าแคน	๑๑๓
๔๐	ลูกแคนที่ตกแต่งเสียงเรียบร้อยแล้วสอดเข้าไว้ในเต้าแคนแล้วยัดด้วยขี้สตูด	๑๑๓
๔๑	แสดงตำแหน่งการผูกรวมลูกแคน	๑๑๔
๔๒	แสดงตำแหน่งการเจาะรูปค-เปิดนิ้ว	๑๑๕
๔๓	แผนที่บ้านหมอลำทองบาง แก้วสุวัน	๑๒๒
๔๔	หมอลำทองบาง แก้วสุวัน	๑๒๓
๔๕	บ้านหมอลำทองบาง	๑๒๕
๔๖	หมอลำวันนา แก้วฟิล์ม	๑๒๖
๔๗	หมอลำบุญทอง แก้วบัวลา	๑๒๘
๔๘	บ้านหมอลำบุญทอง	๑๒๙
๔๙	หมอลำพิมมะสี มาลาลี	๑๓๐

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๕๐	หมอลำพิมมะสี ขณะทำการแสดง	๑๓๐
๕๑	หมอแคนกีกอง คำมี	๑๓๑
๕๒	หมอลำหญิงกำลังแต่งหน้า	๑๓๓
๕๓	การแสดงหมอลำสี่พันดอน	๑๓๕
๕๔	หมอลำฝ่ายหญิงลำเกี่ยวผู้ชม	๑๓๖
๕๕	หมอแคนกีกองเป่าแคนให้หมอลำวันนาลำ	๑๓๖
๕๖	แผนภูมิแสดงสัดส่วนความนิยมใช้กลอนลำแบบต่างๆ	๑๖๑
๕๗	แผนภูมิแสดงสัดส่วนความนิยมร้อยสัมผัสระหว่างวรรค	๑๖๒
๕๘	แผนภูมิแสดงสัดส่วนความนิยมส่งสัมผัสระหว่างบท	๑๖๓
๕๙	ผู้วิจัยสัมภาษณ์หมอลำวันนา	๑๕๑
๑๐๐	อุปกรณ์ที่ใช้ในการกาย่อและจำเรียวย่อ	๑๕๓
๑๐๑	หมากชวย	๑๕๔
๑๐๒	หมากมีมน	๑๕๕
๑๐๓	หมอลำวันนาสาธิตพิธีคายย่อให้แก่ผู้วิจัย	๑๕๖